

**NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU  
PLANMER HERZIENING STRUCTUURVISIE RO**

PROVINCIE NOORD-BRABANT

24 januari 2013  
076877962:0.7 - Definitief  
B02012.000370.0100





# Inhoud

<b>1</b>	<b>Inleiding</b> .....	<b>4</b>
<b>2</b>	<b>Herziening Structuurvisie Ruimtelijke Ordening</b> .....	<b>6</b>
2.1	Inleiding.....	6
2.2	Beleid ten aanzien van de veehouderij .....	6
2.2.1	Huidig beleid.....	6
2.2.2	Voorgenomen veranderingen van beleid .....	8
<b>3</b>	<b>Aanpak milieubeoordeling</b> .....	<b>11</b>
3.1	Aanpak op hoofdlijnen .....	11
3.2	Eerste ronde effectbepaling: bouwstenen beleid veehouderij .....	12
3.3	Tweede ronde effectbepaling: effecten voorgenomen beleid .....	13
3.4	Beoordelingskader .....	15
	<b>Colofon</b> .....	<b>17</b>

# 1 Inleiding

## *Aanleiding*

Binnen de provincie Noord-Brabant vindt momenteel een debat plaats over ondersteunend beleid om de transitie van de veehouderij naar 2020 verder vorm te geven. Dit in het verlengde van het koersdocument Transitie Stad en Platteland, dat mede is gebaseerd op het rapport van de Commissie van Doorn (Al het vlees duurzaam). Gedeputeerde Staten hebben op 27 november 2012 een denklĳjn vrijgegeven om deze transitie te bereiken: 'Ontwikkelderuimte moet je verdienen en is niet onbegrensd'. Implementatie van de denklĳjn vraagt een aanpassing van de beleidskaders zoals neergelegd in de Structuurvisie ruimtelijke ordening, die op 1 oktober 2010 door Provinciale Staten is vastgesteld.

## *M.e.r.-procedure gekoppeld aan wijziging van de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening*

Op basis van de Wet Milieubeheer en het Besluit Milieueffectrapportage dient ter onderbouwing van een (partiële) herziening van een structuurvisie een procedure voor milieueffectrapportage (m.e.r.-procedure) doorlopen te worden. Deze plicht is van toepassing indien de structuurvisie kaderstellend is voor latere m.e.r.-plichtige besluiten en/of indien sprake is van mogelijke consequenties voor Natura-2000 gebieden. Dit is hier het geval. Het op te stellen plan-Milieueffectrapport (plan-MER) dient inzicht te geven aan de milieugevolgen van het voorgenomen beleid en eventuele andere beleidskeuzen, zodat informatie over de mogelijke milieugevolgen beschikbaar is en kan worden meegenomen in de plan- en besluitvorming.

## *Doel van deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau*

De eerste stap in het proces om te komen tot een plan-MER is het raadplegen van instanties over het detailniveau en de reikwijdte van het milieuonderzoek. Deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau is daarvoor bedoeld. Bij de raadpleging wordt aansluiting gezocht bij de bestuursorganen en instanties die betrokken zijn in het planproces rondom de structuurvisie. Ook vraagt de provincie de *Commissie voor de milieueffectrapportage (Cie. m.e.r.)* een advies te geven over het uit te voeren milieuonderzoek.

## *Vervolgprocedure en planning*

Op basis van deze notitie en de reacties over de reikwijdte en het detailniveau van het op te stellen plan-MER, wordt het feitelijke milieuonderzoek uitgevoerd en wordt het Plan-MER opgesteld. In een bijlage bij het op te stellen plan-MER worden de hoofdlijnen uit de raadpleging weergegeven.

Omdat er mogelijk sprake is van beïnvloeding van Natura 2000-gebieden die vallen onder de bescherming van de Vogel- en Habitatrĳchlijn en de Natuurbeschermingswet 1998, dient ook een Passende Beoordeling te worden opgesteld. Hieruit moet blijken of significante gevolgen uit te sluiten zijn op deze beschermde gebieden, bijvoorbeeld door een toename van de depositie van stikstof op de daarvoor gevoelige en overbelaste Natura 2000-gebieden ten gevolge van de mogelijke ontwikkeling van de veehouderij en de emissie van ammoniak uit stallen en uit mest. De Passende Beoordeling zal als herkenbare bijlage worden opgenomen in het plan-MER.

Het plan-MER wordt samen met het ontwerp van de (partiële) herziening van de Structuurvisie ter inzage gelegd. In die fase is het voor iedereen mogelijk om een reactie te geven op het Plan-MER en zienswijzen in te dienen op de ontwerp Structuurvisie. Daarnaast wordt het Plan-MER door de Commissie m.e.r. getoetst. Deze onafhankelijke commissie toetst of alle informatie in het Plan-MER aanwezig is om het milieu volwaardig mee te nemen in de besluitvorming over de ontwerp Structuurvisie. De Commissie m.e.r. neemt daarbij ook de reacties op het Plan-MER mee die tijdens de inspraakperiode zijn gemaakt.

Provinciale Staten willen op 22 maart 2013 een kaderstellend besluit nemen over de transitie van de veehouderij in Brabant. Daarna dient dit besluit te worden vertaald in een partiële herziening van de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening en de Verordening ruimte.

De planning is dat het ontwerp van de partiële herziening en het plan-MER na de zomer van 2013 ter inzage wordt gelegd. Vaststelling van de partiële herziening door Provinciale Staten is voorzien in begin 2014.

# 2

## Herziening Structuurvisie Ruimtelijke Ordening

### 2.1 INLEIDING

Een structuurvisie is een planfiguur uit de Wet ruimtelijke ordening. In de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening geeft de provincie aan wat zij belangrijk vindt bij de verdeling en het gebruik van ruimte in Noord-Brabant en hoe zij haar doelen wil bereiken. De Verordening Ruimte is één van de instrumenten om het provinciaal ruimtelijk beleid te realiseren, naast bijvoorbeeld ontwikkelingsgerichte, communicatieve en financiële instrumenten. De Verordening Ruimte bevat instructieregels die van belang zijn voor gemeenten bij het opstellen van hun bestemmingsplannen. Belangrijke onderwerpen in de Verordening ruimte zijn regels voor agrarische ontwikkelingen, waaronder de intensieve veehouderij en de bescherming van natuurgebieden. Voor een paar onderwerpen zijn in de Verordening regels opgenomen die rechtstreeks doorwerken naar de vergunningverlening bij gemeenten.

De provincie Noord-Brabant heeft de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening waarin het nieuwe beleid tot 2025 (met een doorkijk naar 2040) wordt beschreven op 1 oktober 2010 vastgesteld. Het principe van zorgvuldig ruimtegebruik is een belangrijke pijler van de Structuurvisie. Het doel van het principe is zorgvuldig om te gaan met de beschikbare ruimte, ofwel het optimaal benutten van bestaande bebouwing voor nieuwe functies. Als desondanks toch nieuw ruimtebeslag nodig is dan moeten ruimtelijke ontwikkelingen de natuurlijke basis van het landschap respecteren en nieuwe kwaliteiten toevoegen, gebaseerd op de ontwikkelingsgeschiedenis van het landschap.

### 2.2 BELEID TEN AANZIEN VAN DE VEEHOUDERIJ

#### 2.2.1 HUIDIG BELEID

##### *Intensieve veehouderij*

In april 2005 hebben Provinciale Staten negen revitaliseringsplannen vastgesteld. Het ging daarbij om zeven reconstructieplannen en twee gebiedsplannen. De reconstructieplannen hebben hun basis in de Reconstructiewet concentratiegebieden. De gebiedsplannen kennen geen wettelijke basis, maar hanteren dezelfde doelstellingen. In de reconstructieplannen is voor de intensieve veehouderij een integrale zoning opgenomen. De reconstructiegebieden zijn gebiedsdekkend verdeeld in extensiveringsgebieden, verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden. Ook in de gebiedsplannen zijn extensiveringsgebieden aangewezen.

De zonering intensieve veehouderij uit de reconstructie- en gebiedsplannen is opgenomen in de Verordening ruimte, waarbij dient te worden opgemerkt dat het beleid voor de intensieve veehouderij zoals dat in de reconstructieplannen is opgenomen op een aantal onderdelen is aangescherpt naar aanleiding van de behandeling van het Burgerinitiatief over de negatieve gevolgen en schaalvergroting intensieve veehouderij.

- Binnen extensiveringgebieden is geen nieuwvestiging, uitbreiding (van bouwblokken), hervestiging of omschakeling van intensieve veehouderijen mogelijk. Uitbreiding van bebouwing ten behoeve van intensieve veehouderij binnen het bestaande bouwblok is sinds 1 oktober 2010 niet meer mogelijk.
- Binnen verwevingsgebieden is hervestiging of uitbreiding mogelijk mits sprake is van duurzame locaties en bouwblokken mogen niet groter worden dan 1,5 hectare. Nieuwvestiging is niet mogelijk.
- Binnen een landbouwontwikkelingsgebied is geen nieuwvestiging toegestaan en bouwblokken mogen in delen van LOG's niet (meer) groter worden dan 1,5 hectare, in de overige delen tot maximaal 2,5. In december 2011 hebben Provinciale Staten van Noord-Brabant besloten de maximum maat van bouwblokken van intensieve veehouderijen in LOG's voorlopig te beperken tot 1,5 hectare.
- Binnen gebouwen mag hooguit één bouwlaag gebruikt worden voor het houden van dieren.

Alleen op duurzame locaties is uitbreiding van het bouwblok voor intensieve veehouderijen toegestaan. Op basis van de Verordening Ruimte is uitbreiding van het bouwblok mogelijk in verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden, mits er sprake is van aantoonbaar ruimtelijk-economische belangen, zuinig ruimtegebruik en de ontwikkeling is aanvaardbaar vanuit het oogpunt van milieu (vooral ammoniak, geur, fijn stof en gezondheid voor mensen) en ruimte (vooral natuur, landschap en cultuurhistorie).

#### ***Grondgebonden veehouderijen***

In de Verordening Ruimte zijn voor de grondgebonden veehouderijen geen maxima van bouwblokken of andere specifieke regels ten aanzien van de benutting van bestaande bouwblokken of duurzame locaties opgenomen. Via generieke regels gelden er randvoorwaarden voor ontwikkeling van grondgebonden veehouderijen, vanuit de bescherming van waarden op het gebied van natuur, landschap en water. Deze waarden, die op provinciaal niveau beschermd worden, zijn vooral aanwezig in de groenblauwe structuur (kernegebied groenblauw, groenblauwe mantel en waterbergingsgebied). In het overig buitengebied is er meer beleidsruimte voor gemeentelijke afwegingen. Nieuwvestiging is uitgesloten, tenzij er sprake is van verplaatsing voor een publiek doel. Omschakeling naar grondgebonden veehouderij is toegestaan.

#### ***Mestverwerking***

Mestverwerking is in de Verordening ruimte toegestaan op bedrijventerreinen en eigen erf voor eigen mest. Mestvergisting is toegestaan als nevenactiviteit op een agrarisch bedrijf binnen het bouwblok, op bedrijventerreinen, in een LOG, in vestigingsgebied glastuinbouw en op agrarische bouwblokken (tot een maximum van 1,5 hectare) in het buitengebied, inclusief mestaanvoer van derden.

## 2.2.2 VOORGENOMEN VERANDERINGEN VAN BELEID

### *Koersdocument*

De voorgenomen wijziging van de Structuurvisie en Verordening sluit aan bij de koers voor het Brabantse landelijk gebied, zoals die is uiteengezet in het document “Transitie Stad en Platteland” en is vastgesteld door Provinciale Staten in december 2011. Hierin is aangegeven dat de provincie haar regelgeving aanpast en daarmee de Brabantse ondernemers en burgers uitnodigt en uitdaagt om (economische) activiteiten zo in te vullen dat ze (ook) bijdragen aan een 'Beter Brabant'. Daarvoor is het nodig om meer op proces te (kunnen) sturen en ruimte te bieden aan lokale oplossingen met maatschappelijke meerwaarde.<sup>1</sup>

In het koersdocument “De transitie van het Stad en Platteland” is een nieuwe manier van sturing voor de landbouw gepresenteerd die uitgaat van productie van kwaliteit en toegevoegde waarde in plaats van bulkproductie. Deze strategie is mede gebaseerd op het rapport van de Commissie Van Doorn (Al het vlees duurzaam), dat onderschreven is door Provinciale Staten. Volgens dit rapport zijn er twee pijlers die de transitie moeten gaan dragen, namelijk:

- een gecoördineerde ketenaanpak die verduurzaming in de gehele voedselketen garandeert en die zowel door de keten zelf als door de overheid geborgd moet worden.
- een lokaal inpassingsbeleid met goede betrokkenheid van de burgers.

Als sluitstuk van de werkzaamheden van de Commissie Van Doorn is op donderdag 1 september 2011 het Verbond van Den Bosch gesloten met de volgende ambitie: De supermarktketens in Nederland hebben in 2020 alleen nog duurzaam vlees in de schappen liggen. Ze creëren daarmee een marktzekerheid die de veehouderij de ruimte biedt zich om te vormen tot ‘zorgvuldig intensief’. Hierin staat dierenwelzijn centraal, is de volksgezondheid gewaarborgd en zijn afvalkringlopen gesloten.

### *Denklijn*

Gedeputeerde Staten hebben, om uitvoering te geven aan het rapport Van Doorn, een denklijn uitgezet voor de transitie van de veehouderij naar 2020. Voor alle veehouderijen in Brabant is het uitgangspunt dat ontwikkelruimte verdiend moet worden met stappen in verduurzaming. Verduurzaming wordt bepaald met een maatlat. Het gaat om maatregelen in de bedrijfsvoering, maar het kan ook gaan om de mate van concentratie en begrenzing van bedrijven en dieren in een gebied. Deze maatlat sluit aan op het ketenkwiteitssysteem van het Verbond van Den Bosch en op bestaande systemen zoals de Maatlat Duurzame Veehouderij. De bedrijfsvoering bepaalt uiteindelijk het *hoe* op locatieniveau. Uit het *hoe* volgt dan het *waar*. Naast sturing naar zorgvuldige veehouderij op individueel niveau, wil de provincie ook op gebiedsniveau bezien welke maatregelen nodig zijn om een goede omgeving te realiseren. Dat kan betekenen dat een individueel bedrijf geen ontwikkelruimte krijgt omdat de cumulatieve belasting van een gebied al te hoog is. Deze denkrichting wordt besproken met verschillende partijen en is een belangrijke bouwsteen voor de uiteindelijke richting die door Gedeputeerde Staten gekozen zal worden om voor te leggen aan Provinciale Staten op 22 maart 2013.

---

<sup>1</sup> Om uitvoering te geven aan de werkwijze van het koersdocument, is in de zogenaamde “beleidsarme” wijziging van de Verordening ruimte in 2012 de mogelijkheid opgenomen om met een ontheffing of proactieve aanwijzing af te wijken van de algemene regels.



Ter ondersteuning van deze consultatie en de verdere besluitvorming heeft de provincie zogenaamde factsheets van het kapstok dossier veehouderij opgesteld. De onderwerpen van deze factsheets zijn veehouderij gerelateerde onderwerpen waarover in de nabije toekomst provinciale besluitvorming moet plaats vinden. De komende tijd zullen de factsheets met externe deskundigen en betrokken partijen verder worden verfijnd. Meer informatie over denklijn en factsheets is te vinden via:

<http://www.brabant.nl/actueel/nieuws/2012/november/denklijn-transitie-veehouderij-naar-2020-bekend.aspx>

Onderstaand is een korte samenvatting opgenomen van de ruimtelijk (voor de Structuurvisie ruimtelijke ordening en de op te stellen plan-MER) relevante thema's in de factsheets.

### *Gezondheid*

De Gezondheidsraad stelt in haar advies van 30 november 2012 (gezondheidsrisico's rond veehouderijen) dat er te weinig informatie is om een wetenschappelijk onderbouwde norm vast te stellen voor een veilige afstand tussen een veehouderijbedrijf en woningen. Volgens de Gezondheidsraad heeft de maatschappelijke onrust over de intensieve veehouderij behalve met gezondheidsrisico's, ook te maken met risicopercepties en geurhinder. Aan de negatieve gezondheidseffecten die hierdoor worden veroorzaakt, is volgens de Raad wel degelijk iets te doen. De Raad beveelt daarom aan dat op lokaal niveau beleid gemaakt wordt en dat minimumafstanden tussen veehouderijen en woningen worden vastgesteld. Op beleidsmatige gronden kan dat namelijk wél volgens de Gezondheidsraad.

### *(Grondgebonden) melkveehouderij*

De provincie Noord-Brabant en de gemeenten kunnen via de ruimtelijke ordening sturen op de grondgebondenheid en daarmee op de omvang van de melkveehouderij. De melkveestapel kan gaan groeien na het afschaffen van de melkquotering in 2015. Naarmate de melkveehouderij daarmee minder grondgebonden wordt (minder zelfvoorzienend/gesloten kringloop voor voer en mestafzet) zal de melkveehouderij meer op de (gebouw gebonden) intensieve veehouderij gaan lijken. Omdat aan de grondgebonden veehouderij in de Verordening ruimte nu geen maximum aan het bouwblok wordt gesteld, kunnen deze bedrijven, uitgaande van het provinciaal beleid, fors doorgroeien. Vraag is of de geschetste ontwikkeling een sturing noodzakelijk maakt, al dan niet door aanpassing van definities voor grondgebondenheid of beperking van de maximale omvang van melkveebedrijven.

### *Sturingsmogelijkheden omvang veestapel*

Er zijn bij de Brabantse burgers zorgen over de grote concentratie veehouderijen (bijvoorbeeld in de Peel) en een mogelijke verdere toename van de veestapel. Deze zorgen zijn gebaseerd op effecten op het gebied van ruimte, natuur, milieu, gezondheid en maatschappelijk draagvlak. Daarom heeft de provincie sturingsmogelijkheden voor de omvang van de veestapel laten onderzoeken. Dit onderzoek (ARCADIS, 2012) bevat de volgende aanbevelingen:

- Pleit bij het rijk voor handhaving en uitbreiding van het landelijke systeem van dierrechten (plafond op de nationale en regionale veestapel).
- Als het rijk het nationale systeem van dierrechten toch laat vervallen, overweeg dan om als provincie zelf een systeem van dierrechten in te voeren.
- Het begrip duurzame locatie uit de Verordening Ruimte kan worden aangevuld met criteria uit de Maatlat Duurzame Veehouderij en is op te nemen in de Verordening ruimte. Daarmee wordt de transitie naar een duurzame bedrijfsvoering beloond in de vorm van ontwikkelingsruimte.

### ***Integrale zonering intensieve veehouderij***

Momenteel is voor de intensieve veehouderij in Noord-Brabant de integrale zonering vanuit de reconstructieplannen, met extensiveringsgebied, verwevingsgebied en landbouwontwikkelingsgebied van kracht. Mogelijk kan het beleid van de denkblijn (ontwikkelingsruimte verdienen met duurzaamheid) in de plaats komen van of gecombineerd worden met een integrale zonering.

### ***Mestverwerking***

Meer mestverwerking is onderdeel van het voorgestelde landelijk mestbeleid, dat nog moet worden vastgesteld door de Tweede Kamer. Er zijn in Noord-Brabant, afhankelijk van de grootte 15-20 mestverwerkingslocaties nodig (bij de huidige veestapel), dat is één locatie per 3-6 gemeenten. De weerstand van de omgeving tegen vestiging van mestverwerkings- en mestvergistingsinstallaties is vaak groot. De mate van ruimte voor mestverwerking is na het eventueel afschaffen van varkens- en pluimveerechten en het afschaffen van de melkquotering ook van invloed op de (groei van de) omvang van de veestapel in Noord-Brabant.

Er is verschil tussen mestverwerking en mest bewerken zoals vergisten. Bij mestverwerking wordt de mest gescheiden in deelproducten met als doel efficiënter gebruik van de in de mest aanwezige meststoffen (fosfaat en stikstof) en daarmee en door afzet van mest buiten de Nederlandse landbouw (export) de druk op de mestmarkt te verlichten. Mestvergisting heeft tot doel het opwekken van energie door middel van het omzetten van de organische stof in de mest in biogas. De meststoffen in de mest blijven bij vergisting achter in het digestaat dat alsnog als dierlijke mest afgezet moet worden naar landbouwgrond of mestverwerking. Ruimtelijk gezien bestaat er weinig onderscheid tussen mestverwerking en mestvergisting. Ze vinden beiden plaats in loodsen en silo's.

# 3

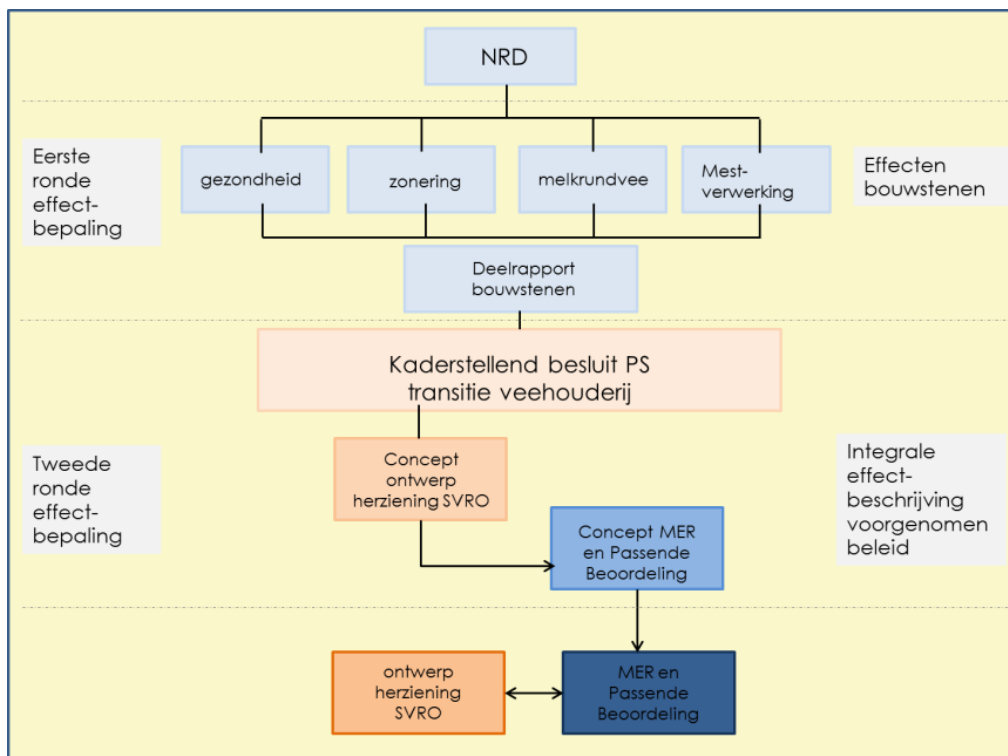
## Aanpak milieubeoordeling

### 3.1 AANPAK OP HOOFDLIJNEN

Eerst worden de effecten bepaald van ruimtelijk relevante beleidsopties in relatie tot de factsheets bij de provinciale denklijn transitie veehouderij naar 2020: gezondheid, integrale zonering, grondgebonden melkveehouderij en mestverwerking. De resultaten (bouwstenen) zijn te gebruiken bij de verfijning en aanvulling van de factsheets, die ter beschikking worden gesteld aan Provinciale Staten.

Nadat de Staten richtinggevende uitspraken hebben gedaan, zullen in een tweede ronde effectbepaling de effecten van het voorgenoemd beleid in beeld worden gebracht. Het gaat daarbij om een korte, kwalitatieve beschrijving van de verwachte milieueffecten. Onderwerp van de effectbeoordeling is dan de vertaling van het beleid ten aanzien van de veehouderij in een eerste concept ontwerp herziening van de Structuurvisie en de voorgenoemde wijziging van de Verordening ruimte. In deze fase wordt ook de Passende Beoordeling opgesteld.

In onderstaande figuur is de aanpak samenvattend weergegeven.



Figuur 1: Aanpak op hoofdlijnen

De volgende paragrafen gaan nader in op de afzonderlijke onderdelen van de aanpak.

### 3.2 EERSTE RONDE EFFECTBEPALING: BOUWSTENEN BELEID VEEHOUDERIJ

Per bouwsteen is onderstaand aangegeven voor welke (ruimtelijke) beleidsbandbreedte welke effecten beschreven zullen worden. (Sturen op) de omvang van de veestapel is geen onderdeel van de bouwstenen, dat komt aan de orde in de alternatieven. De milieueffecten zullen vooral kwalitatief beschreven worden, passend bij het abstractieniveau van de Structuurvisie. Daar waar relevant gebruik makend van beoordelingskader zoals weergegeven in paragraaf 3.4. Waar mogelijk wordt deze vooral kwalitatieve effectbeoordeling ondersteund met kaarten en figuren.

#### *Gezondheid en veehouderij*

In het plan-MER worden in lijn met het advies van de Gezondheidsraad de effecten beschreven van de volgende beleidsopties, in relatie tot het huidige provinciaal beleidskader:

- Huidig beleid en autonome ontwikkeling: geen aparte sturing, anders dan via de definitie “duurzame locatie intensieve veehouderij”.
- Het beleidsmatig invoeren van minimumafstanden tussen (intensieve) veehouderijbedrijven en woonkernen of andere clusters van gevoelige objecten.
- Het met (gemeentelijke) geurbeleidsnormen en provinciaal ruimtelijk beleid sturen op de maximale geurbelasting en “voldoende afstanden” tussen veehouderij en geurgevoelige objecten of op minder geurbelasting bij dezelfde afstand. Daarbij zal ook ingegaan worden op de relatie met fijn stof.

#### *(Grondgebonden) melkveehouderij*

In lijn met de factsheet grondgebonden melkveehouderij zullen in het plan-MER de effecten van de volgende beleidsopties beschreven worden:

- Huidig beleid en autonome ontwikkeling: Handhaven huidige definities waar het houden van dieren al of niet in gebouwen centraal staat met een uitzondering voor de grondgebonden melkveehouderij.
- Terug naar de oude definities waarbij “het voortbrengend vermogen van onbebouwde grond in de directe omgeving” nader wordt gedefinieerd en waarbij ook gekozen wordt voor een koppeling aan de hoeveelheid grond ten behoeve van de mestafzet (gesloten kringloop).
- Een systeem voor alle veehouderijen waarbij voor de ontwikkelingsmogelijkheden gestuurd wordt met duurzaamheid(maatlat). Provinciaal ruimtelijk beleid voor grondgebondenheid is daarbij op voorhand niet nodig als grondgebondenheid onderdeel is van (gecertificeerde) duurzaamheid.

Binnen deze opties is nog onderscheid te maken naar het eisen van grondgebondenheid van de bestaande bedrijfssituatie plus de uitbreiding of het eisen van alleen grondgebondenheid van de uitbreiding.

#### *Mestverwerking*

In lijn met de factsheet mestverwerking zullen in het plan-MER de effecten van de volgende beleidsopties beschreven worden:

- Huidig beleid en autonome ontwikkeling: Mestverwerking is toegestaan op bedrijventerreinen en eigen erf voor eigen mest. Mestvergisting is toegestaan als nevenactiviteit op een agrarisch bedrijf binnen het bouwblok, op bedrijventerreinen, in een LOG, in vestigingsgebied glastuinbouw.
- Aanpassing Verordening ruimte: laten vervallen van het verschil tussen vergisting en verwerking en meer mogelijkheden bieden voor mestverwerking dan alleen bedrijventerreinen.
- Verordening ruimte niet aanpassen, wel sturen met ontheffingen.

Daaraan zijn nog toe te voegen de varianten: bieden van capaciteit voor de huidige veestapel en capaciteit bieden voor groei van de veestapel.

### *Integrale zonering*

(Ruimtelijk) sturen met een maatlat duurzaamheid (inclusief de aanpak Van Doorn) is onderdeel van deze bouwsteen. Bijvoorbeeld de Maatlat Duurzame Veehouderij is in te zetten als hulpmiddel bij het beoordelen of bedrijven in aanmerking komen, via de Verordening ruimte, voor ontwikkelingsruimte.

In lijn met de factsheet zonering zullen in het plan-MER de effecten van de volgende beleidsopties beschreven worden:

- Huidig beleid en autonome ontwikkeling: Handhaven van de huidige integrale zonering voor de intensieve veehouderij, met een maximum van 1,5 hectare bouwblok in de verwevingsgebieden en de landbouwontwikkelingsgebieden
- Handhaven van de integrale zonering voor de intensieve veehouderij en in een aantal deelgebieden, zoals de meest geschikte delen van de landbouwontwikkelingsgebieden, meer ontwikkelruimte mogelijk te maken: sturen via gebieden.
- Ontwikkelruimte verdienen: Alle ontwikkelingsruimte wordt aan strikte criteria gekoppeld gericht op de transitie naar een zorgvuldige veehouderij bijvoorbeeld met behulp van een duurzaamheidsmaatlat. Het 'nee' (extensiveringsgebieden) en de 'ja, mits' (verweving en LOG) vervallen en worden vervangen door een 'nee, tenzij': sturen op beperken effecten op de omgeving

## **3.3 TWEEDE RONDE EFFECTBEPALING: EFFECTEN VOORGENOMEN BELEID**

### *Alternatieven*

In m.e.r.-termen is het concept ontwerp van de herziening van de Structuurvisie en de Verordening ruimte te beschrijven als het "voorkeursalternatief" (VKA). Nadat het kaderstellend besluit over de transitie van de veehouderij is vertaald in een concept ontwerp herziening van de Structuurvisie en de Verordening, worden de verwachte milieueffecten van dit voorgenomen beleid (het VKA) kwalitatief beschreven. Waar op onderdelen kwantitatief wordt beoordeeld is dat expliciet aangegeven.

Bij deze effectbepaling wordt aangesloten bij het vraagstuk met betrekking tot het wel of niet sturen van de omvang van de veehouderij. Dit door in de effectbepaling uit te voeren voor twee ontwikkelingsscenario's, te weten een scenario die uitgaat van een gelijkblijvende veestapel en een scenario die uitgaat van 25% groei van de veestapel. Dit percentage sluit aan bij de groeitrend van de afgelopen jaren en onzekerheden in de autonome toekomstige groeiruimte. Deze twee scenario's sluiten aan bij de behoefte om in het plan-MER in te gaan op het implementeren van een gebiedsclausering op regionaal niveau.

Daarnaast zal in het plan-MER kwantitatief worden ingegaan op:

- de latent aanwezige milieuruimte (het verschil tussen de vergunde veestapel en de aanwezige veestapel, uitgaande van CBS-cijfers);
- de ontwikkeling van de milieubelasting, op basis van het Besluit Huisvesting (met en zonder correctie voor de latent aanwezige milieuruimte);
- de ruimte voor ontwikkeling binnen het voorgenomen planologisch beleid (VKA);
- de effecten met betrekking tot de emissie en depositie van stikstof die zouden kunnen optreden uitgaande van een mogelijke, trendmatige ontwikkeling van de veehouderij (VKA met de twee hiervoor genoemde ontwikkelscenario's);
- de effecten met betrekking tot de emissie en depositie van stikstof die zouden kunnen optreden uitgaande en bij het benutten van de maximale planologische ruimte (een zogenaamde worst case analyse).

Indien bij het VKA negatieve effecten door een toename van stikstof op voorhand niet zijn uit te sluiten, wordt ook een zogenaamd “best case analyse” uitgevoerd. Dit om te onderzoeken of via de inzet van emissiereducerende technieken, mogelijk een regionaal plafond voor de veestapel of andere instrumenten, significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden zijn uit te sluiten.

### *Method*

Voor de typering, emissies (geur, ammoniak, fijn stof) en de economische omvang van veehouderijen worden gegevens uit het vergunningenbestand WEB-BVB (een provinciaal gegevensbestand met gegevens over vergunningen van veehouderijen beheert door gemeenten en provincie) gebruikt.

Om de mogelijke ontwikkeling van veehouderijen aan te geven, wordt aangesloten bij de typen bedrijven die genoemd zijn in het rapport “Al het vlees duurzaam” van de commissie van Doorn (november 2011). In dit advies is uitgegaan van de volgende bedrijven, gebaseerd op een omvang van ongeveer 300 NGE<sup>2</sup> op een bouwblok van 1,5 hectare:

- 600 zeugen + 3.800 vleesvarkens (gesloten bedrijf).
- 120.000 leghennen.
- 2.500 vleeskalveren.
- 2.500 melkgeiten.
- 250 melkkoeien en 158 stuks jongvee.

De voorbeeldbedrijven worden vertaald in emissies per type, welke afhankelijk van het alternatief of scenario, gebaseerd kunnen zijn op:

- grenswaarden uit het Besluit Huisvesting;
- emissiegrenswaarden voor nieuwe stallen uit de provinciale verordening Stikstof en Natura 2000 en;
- emissies op basis van de Regeling Ammoniak en Veehouderij

De berekeningen van de ammoniakdeposities worden uitgevoerd met het modelprogramma OPS-pro 4.3. Output is een grid waarmee de depositiekaarten gemaakt worden. De belasting op Natura 2000-gebieden wordt berekend door het grid te confronteren met de Natura 2000-gebieden. Hierbij wordt per gebied de gemiddelde, maximale en minimale depositie berekend en beschreven in het MER en de Passende Beoordeling. Om de verschillen te duiden wordt gebruik gemaakt van de gemiddelde depositie.

### *Effectvergelijking*

De milieueffecten van de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling vormen gezamenlijk de referentiesituatie voor het plan-MER, waarmee de effecten van het voorgenomen beleid (voor de veehouderij met twee ontwikkelingsscenario's) en de “bandbreedte-alternatieven” (worst case en best case) vergeleken worden.

Hierbij wordt een relatie gelegd met de beschikbare milieuruimte. De milieuruimte voor ontwikkelingen van de veehouderij komt voor een belangrijk deel overeen met de geurruimte (Wet geurhinder en veehouderij) en het Brabantse toetsingskader voor ammoniakdepositie op Natura 2000-gebieden. In een (beperkt) aantal gevallen zijn aspecten als fijn stof en geluid maatgevend. Fijn stof is ook belangrijk voor het aspect gezondheid, bijvoorbeeld door de binding van endotoxinen aan fijn stof.

---

<sup>2</sup> NGE = Nederlandse Grootte Eenheid, eenheid om de economische omvang te kunnen bepalen. Een volwaardig bedrijf (inkomen voor 1 fte) is minimaal 70 NGE groot.

### *Passende Beoordeling*

Voor het aspect natuur is voorzien in een nadere toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet dit in de vorm van een Voortoets/Passende Beoordeling. Deze toetsing richt zich voornamelijk op effecten als gevolg van veranderingen van een mogelijke toename van depositie van stikstof (ook kwantitatief), ten gevolge van de mogelijke ontwikkeling van de veehouderij.

Alle alternatieven die leiden tot een afname van de stikstofdepositie op overbelaste Natura 2000-gebieden bieden ontwikkelruimte, alle scenario's die leiden tot een toename van de stikstofdepositie op de overbelaste Natura 2000-gebieden vereisen een beschrijven van maatregelen om de negatieve effecten tegen te gaan. Uit deze analyse en een beschrijving van de (beperkte) milieuruimte volgen randvoorwaarden die in de toekomstige besluitvorming kunnen worden meegenomen. Ook wordt ingegaan op de ontwikkelruimte die beschikbaar is of kan komen uitgaande van de Brabantse verordening Stikstof en Natura 2000 en de Programmatische Aanpak Stikstof.

## 3.4 BEOORDELINGSKADER

### *Milieubeoordeling*

De milieueffecten voor de alternatieven worden deels kwantitatief en deels kwalitatief beoordeeld en onderbouwd. Voor ammoniak en in beperkte mate voor de aspecten geur en fijn stof (voor de ontwikkelingen in de veehouderij), vindt een kwantitatieve analyse plaats. Voor alle aspecten wordt aangegeven of, en zo ja, welk type mitigerende maatregelen nodig zijn om optredende effecten te verzachten of te voorkomen.

De verschillende beleidswijzigingen worden beoordeeld op een abstractieniveau dat past bij het abstractieniveau van de structuurvisie. Dit betekent dat een globale effectbeoordeling wordt uitgevoerd, waarbij de effecten zijn beschreven die eventueel kunnen optreden gezien de aard en omvang van de activiteit en de omgeving waarin de activiteit plaatsvindt. De daadwerkelijk optredende effecten hangen sterk af van de verdere uitwerking van de activiteiten. Het doel van het Plan-MER is dan ook voornamelijk om aandachtspunten mee te geven en aanbevelingen te doen voor de verdere uitwerking van de activiteiten. Voor het beoordelingscriterium "stikstof & Natura 2000" zullen mogelijke effecten kwantitatief worden bepaald. In het Plan-MER worden de effecten van de andere aspecten kwalitatief beschreven en beoordeeld op basis van expert judgement en bestaande informatie. Daarbij waar mogelijk en zinvol ondersteund door kaartmateriaal, illustraties en eenvoudige kwantitatieve analyses.

Bij de beoordeling wordt de volgende beoordelingsschaal gehanteerd:

Kwalitatieve score	Betekenis
+++	Zeer positieve bijdrage / effecten
++	Positieve bijdrage / effecten
+	Licht positieve bijdrage / effecten
0	Neutrale effecten, gelijkblijvende bijdrage
-	Licht negatieve bijdrage / effecten
--	Negatieve bijdrage / effecten
---	Zeer negatieve bijdrage / effecten

### Beoordelingscriteria

Onderstaand is een indicatief overzicht van beoordelingscriteria weergegeven, nader uit te werken in het MER.

Aspect	Beoordelingscriterium	Beoordeling kwalitatief of kwantitatief
Woon- en leefmilieu	Toe- of afname kans op geurhinder binnen de bebouwde kom	Kwantitatief
	Toe- of afname kans op geurhinder buiten de bebouwde kom	Kwantitatief
	Invloed op concentratie fijn stof binnen de bebouwde kom	Kwantitatief
	Invloed op concentratie fijn stof buiten de bebouwde kom	Kwantitatief
	Invloed kans op geluidhinder	Kwalitatief
	Invloed op externe veiligheid	Kwalitatief
Gezondheid	Invloed op leefmilieu (relatie met geur en fijn stof)	Kwalitatief
	Invloed op kans op calamiteiten/ziekteuitbraken voor mensen	Kwalitatief
Natuur	Verandering stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden	Kwantitatief
	Verandering stikstofdepositie op overige voor verzuring gevoelige natuurgebieden	Kwantitatief
	Beïnvloeding Natura 2000-gebieden op een andere wijze, zoals verstoring, verdroging of barrièrewerking	Kwalitatief
	Beïnvloeding overige natuurgebieden op een andere wijze, zoals verstoring, verdroging of barrièrewerking	Kwalitatief
	Invloed op leefgebieden van beschermde soorten	Kwalitatief
Water & Bodem	Invloed op bodemstructuur en geomorfologie	Kwalitatief
	Invloed op grond- en oppervlaktewatersysteem	Kwalitatief
	Invloed op bodem-, grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	Kwalitatief
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Invloed op landschappelijke patronen, objecten en elementen	Kwalitatief
	Invloed op cultuurhistorische patronen, objecten en elementen	Kwalitatief
	Invloed op archeologische waarden	Kwalitatief
Verkeer	Gevolgen voor de verkeersafwikkeling	Kwalitatief
	Gevolgen voor de verkeersveiligheid	Kwalitatief



# Colofon

## NOTITIE REIKWIJDTE EN DETAILNIVEAU PLANMER HERZIENING STRUCTUURVISIE RO

### **OPDRACHTGEVER:**

Provincie Noord-Brabant

### **STATUS:**

Definitief

### **AUTEUR:**

drs. H.P.T. Ullénbroeck

ing. L.T.M. Lamers

### **GECONTROLEERD DOOR:**

ing. L.C.J. Bekkers

### **VRIJGEGEVEN DOOR:**

drs. H.P.T. Ullénbroeck

24 januari 2013

076877962:0.7

ARCADIS NEDERLAND BV

Utopialaan 40-48

Postbus 1018

5200 BA 's-Hertogenbosch

Tel 073 6809 211

Fax 073 6144 606

[www.arcadis.nl](http://www.arcadis.nl)

Handelsregister 9036504